

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola intregu, randu numai diumate, adeca dupa momentul impregiarilor.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	7 fl. a. v.
„ diumate de anu	4 „ „
„ patriari „	2 „ „
pentru Romania si Straineiate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
„ diumate de anu	8 „ „
„ patriari „	4 „ „

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adretulu la Redactiune: Stult, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzain, unde sunta se adresá si corespundintiele, ce privu Redactiunea, administratiunea seu speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunleatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa. Speditura: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primescu insertiuni.

Viena 30 apr./12 maiu.

Ca in tote tempurile scototose, asié si acum'a, faimele ce se latiescu despre evenimentele ce ne ascépta, sunt o multime. Nu bucurosu am luá alta data cu *noscentia* despre faime, d'in cauza ca ne-am espune urmarei de a primí si demintirile, dar acum'a o facemu, pentru ca au trecut prin mai multe diuarie, si inca n'aveni scire se fie fostu demintite.

Se dice ca guvernulu in casu de resbelu va conchiamá dietele tuturor provinciilor, le va provocá apoi a compune representantia provisoria a imperiului, va se dica se va infintia senatu imperiale provisoriu, fara se judece modalitati prin care cutare provincia s'ar invoí mai tardu la infintiarea definitiva a senatului. De securu ca atare despuse-tiune si-ar avé acelu folosu mare ca representantia popóreloru ar urmari faptele guvernului de la pasiu la pasiu, insotindu-le cu spriginulu seu moralu. Acést'a n'ar poté sminti consecinti'a de a dobandi si mai multu pentru Austria e-lenimete liberali a le Germaniei, mai alesu daca intre Bismark si representantia venitorie a Prussiei ar erumpe si acú ca totdeun'a nentielegere, ceea ce nu e cu nepotintia.

Altmintre Prussia si acum'a ca mai nainte, are in contra sa partea cea mai mare a confederatiunii nemtiesci, despre acést'a i-a datu dovéda pre eclatanta reesirea propunerii sassone la votare in confederatiune. Ma confederatiunea, se crede, voiesce a castigá si autoritate in fapta votului datu de ea, gatindu-si arma intréga ce-i stá la dispusetiune.

Statele secundarie nemtiesci inca nu potu privi cu indiferentismu la procedur'a lui Bismark, cari ieri alalta-ieri éra verice numai nu amicul liberalilor, éra acú recurge si la sentimetele liberalilor, pretindindu reform'a confederatiunii s. a. tote aceste-a numai pentru ca se póta aduce turburari intre staturi, sperandu ca in mediloculu turburarilor va poté pune man'a pre tiercele, cari in tempu de pace nu i le concedu tratatele subscrise chiar de elu.

Bismark va fi sciindu ca in resbele noroculu nu e statoricu, Prussia n'are prospecte dupa cate se petrecu in Germania, deci usioru se póte intempra ca in locu se-si ajunga elu scopulu, si-lu va ajunge altulu, atunci va fi tardu a si-stemperá aptivitatea ca se-i precéda macaru unu picu de precugetare.

Provinciile austriace se intrecu in formarea corpurilor de voluntari, cari se nu insarcine finantiele imperiului, acést'a se intempra pre candu Silesianii prusesci, chiamati la arme, se ducu murmurandu si numai dupa ce dau cate-va dovedi de nemultiamire. —

„Libertatea de actiune“ a Imperatului Napoleone pre di ce merge primesce mai multe comentarie, chiar de'n gur'a Maj. Sale. Cuventarea de la Auxerre, in care desfasura ur'a ce o are pentru tratatele de la 1815, e si acum'a la ordinea dilei in diurnalistica, desclinitu cea fran-

cesca inspirata se straduesce d'in tote poterile a demustrá ca nu detrage nemicu politicei neutrale a guvernului francescu, nu tinde la multiamirea ambitiunii lui Bismark. Am crede-o daca n'ar fi cam anevoe de credintu, de óra-ce pare chiaru incuragiarea celor'a ce dorescu o stare noua a lucrurilor. —

Planulu de congressu europeanu s'a ivitu de nou, de asta data nu Francia ci Anglia si Russia ar luá initiati'a. Dupa ce cunosemu caus'a turburarilor de acum'a, avemu motivu a ne indoi ca acést'a ar fi medilocu de impacare. Scimu ca Bismark voiesce principatele Schleswig si Holstein cu veri-ce pretiu, éra la congressu nu poté sperá resultatu caei n'are titulu de dreptu, de o parte tratatele sunt in contra lui, de alta parte gialusia poteriloru cari nu vreu turburarea ecilibriului europeanu. —

Scirile d'in Italia se ocupa totu de pregatiri. „C. Cavour“ e informatu ca regele va cerceta Torinulu si cumca Garibaldi va veni catu mai curundu la Florentia. Denumirile militari se continua, despre cari observa „Opinione“, precum si despre tote lucrurile ministeriului de resbelu, ca decurgu in secretulu celu mai mare, astfelu catu generalii de devisiuni primindu ordine alora si de securu a sci posturile colegiloru loru.

Precum se vede, Italianii nu se potura inca familiarisa cu aliati'a prusesca, caei altmintre n'an precepe de ce tréba sunt laudele ce „Opinione“ le face lui Bismark ca e liberalu de tote laturile s. a. Justifica si procedur'a desfiintierei representantiei actuale prusesci, afirmandu ca acést'a representantia se opunea dorintieloru liberali a le Germaniei intregi. Daca Italia si-ar avé unu Bismark, de securu ca „Opinione“ desi inspirata, n'ar suferi a nu-si schimbá condeele. —

Camrea legelativa a Romaniei se deschise alalta-ieri (in 10 l. c.) Locutientia domnesca fece cunoscutu ca principelu Carolu primesce tronulu Romaniei, si ca conferinti'a de la Parisu — dupa scirea de pana acum'a — cere numai ca natiunea se-si mai esprime inca odata dorinti'a sa, si adeca in camera. Acést'a va veni pre tapetu de locu dupa verificari, atunci deputatii de securu vor face conferinti'a atat'a placere, caei nu li costa sacrificie.

Faim'a ca Maj. Sa Sultanulu s'a maniatu pentru ca Romanii nu asculta de tractate si conventiune, nu ni o potemu splicá, precum neci aceea ca amenintia a intrá cu arma in tiéra daca Romanii vor alege principe strainu. Noi d'in contra suntemu mai aplecati a crede ca Turculu va avé a casa mai multu de lucru de catu se póta trece Dunarea, pentru ca scirea d'in Aten'a cu datulu 5 maiu, spune cam aceste-a: „Leonidas Bulgaris, mai nainte cu 14 dile, insotitu de 40—50 de barbati a plecatu d'in portulu Faleru catra malurile Turciei, pentru a rescolá poporatiunea crestina. Totodata alti rescolatori s'an dusu catra Constantinopole, Smirna, Dardanele, si catra orasiere de pre malurile turcesci.

Representantia turcesca ceru splicatiune de la guvernulu grecescu, care i respunde ca elu nu scie nemicu despre acést'a indrasnire órba. Va se dica, guvernulu turcescu n'are neci atat'a norocire d'a se luptá cu inimici nemascati, ci pentru a-si scirici inimicii e va fi silitu se supere si pre ómenii cei mai paciici. Candu sta tréba astfelu, a incetatu de a vol ceea ce-ti place, ci cauta se te faci filosofu si se voiescu numai ceea ce poti.

Invetiamentulu nostru poporalu.

A fostu purure cu nepotintia a deschide pórt'a edificiiulu maretu de bunastare ca se intre in elu atare poporu necultu, care are de conlocuitori seu de vecini popóra inzestrate cu óresi-care cultura.

Cu atatu mai vertosu nu se poté acést'a in seculu nostru, care progresulu seu intregu, si bunastarea unde esiste, are se le multiamésca numai si numai desvoltarei poterei intielesuali.

Candu a intratu poporulu in folosirea drepturiloru politice, si candu se deslegá acea cestiune mare sociale si economica, prin care poporulu se mantul de tutoratulu celu nejustificatu alu feudalloru, auu conchiamá cu securu si de nascere — onóre exceptiunei mice, ce poporulu insusi o sciú stina pana in diu'a de astadi, si va face asié si in venitoriu — atunci se potú constata cu securitate pana la evidenti ruptur'a facuta cu trecutul. Prin aceste doue acte, presintele si venitoriu atatu in privinti'a politica catu si cea economica-sociale incetara a fi continuarea trecutulu, va se dica ca continuarea e numai fisica.

Restituindu-se poporulu demnitatea de omu, ceea ce nu poté cadé sub prescriptiune ci de care se fece numai usurpare, recunoscendu-i-se de amici si de contrari majorenitate politica si sociale, nemicu fu mai naturalu de catu ca omulu vedindu-si emancipata autonomi'a sa individuale, libera de influentia neindrep-tatita, se-si primésca pentru venitoriu de conducatoriu acea facultate, ce creatoriu a destinat'o spre scopulu acést'a, intielegemu mintea, — conchidiendu de la individu la poporu: a trebuitu ca desvoltarea poterei intielesuale se fie caracteristic'a tempului nostru, si ca acést'a potere se tinda a organisá tote cele lalte ramuri a le vietiei, chiar si cultur'a materiale, fora a vatemá legatur'a ce existe intre aceste doue culture, intre cea intielesuale si materiale, in catu daca un'a face naintare neinsocita de cea lalta, e purure in periclu de a dá inderetru.

Remasitiile tempuriloru feudali, stracorate prin tote venelé corpului sociale, se mai sustienu, si poterea intielesuale nu si-ajunge inca triumfulu nisiuntieloru ei, cu tote aceste-a cate a lucratu acést'a potere si pana acum'a sunt multe, fórte bune pentru popórale culte, si fórte amare pentru cele cari n'au preceptu tendinti'a tempului si au neingritu cultur'a loru propria. Se luminamu asertiunea nostra cu unu essemplu, se aducemu

institutiunea cea mai sublima statorita pre continentulu Europei dupa caderea feudalismului: facultatea legelativa a representantiei poporului. Nu poté fi institutiune mai salutaria de catu acést'a, pentru popórale cari precepu missiunea ei, éra pentru popórale neculte nu poté fi nemicu mai amaru, mai dejositoriu de catu sistem'a de reprezentare, caei ele neprependu missiunea ei, vinu cei preceptuti a esplotá folósele nescintiie veciniloru loru, astfelu apoi in legelatiune devinu batjocoriti de mandatarii proprii, cari subscriu sentinti'a batjocoritórie in numele mandantiloru, — de securu ca nemicu mai tristu si mai dejositoriu in lune, de catu candu cutare natiune si batjocoresce astfelu esistinti'a si interesele proprii, prin procedur'a si in modulu ce eschide dreptulu a rechiamá aiure. Astfelu de arma trista e institutiunea de representantia in man'a poporului necultu!

Nu vreu se dicu ca poporulu romanu aru fi lipsitu de cultura intr'atat'a catu se fie capace de numit'a procedur'a. Nu! Dar dorere ca e cu potintia se devina in asié stare trista, de óra-ce de la 1860 nu s'a potutu constata vr'o innaintare a invetiamentulu poporalu, d'in cauze cunoscuté pre bine tuturor'a.

pana se ni cada mur'a cópta in gura, ci se lucrámu si noi ce-va de voi'a nostra propria, pentru ca necesitatea e intietóric, éra de alta parte pentru ca daca am ajunse la cutari resultate se nu mai póta veni contrarii nostri a ni imputá ca meritulu nu e alu nostru, ci eschisivu numai alu evenimenteloru cari desvoltandu-se cu potere ne mai audita, ne trasera si pre noi in valorile loru, ca astfelu for' de meritulu si voi'a nostra se ne asieze pre altu terenu.

Cei de la cari depinde initiati'a intra invetiamentulu poporalu, dupa precugetare scurta se vor convingo ca de presentu cercustantiele li favorescu mai multu ca veri-candu alta data.

Noi credemu ca daca cutare episcopu romanu ar affá cu cale a conchiamá acú sinodu pentru organisarea trebiloru besericesci si scolare, nu i s'ar opune nimene, si acést'a pentru ca tier'a a reintratu pre calea ordenarie constitutiunale — asié ni spunu pái de la potere — si fiindu ca a impedéca numai ei ar poté, e naturalu ca ei se nu se folosésca de acést'a, pentru a incungiurá suspetulu de amestecur in cauzele de taltu si invetiamentu a le besericeleloru autonóme.

Cercustanti'a ca unele capacitati romane sunt ocupate de cestiuni politice, nu poté scusa, caei cate-va dile macaru potu meni cauzeloru besericeci si invetiamentulu.

Cata necesitate are beserica de sinóde, acést'a au demustrat'o teologi si barbati de litere, cu chiaritate destula, in catu veri-ce incercare noua ar fi de prisosu.

Numai in catu privesce invetiamentulu poporalu, voiu atinge de missiunea importanta rezervata sinódeloru, cari

sengure sînt chiamate a otari a sup'ra acestui obiectu, caci numai ele potu cu deplina independintia, de ora-ce, dorere, noi pana acum'a afara de beserica n'avemu nemicu curatu romanescu, unde se nu fimu sub pressiunea influintiei celor'a de alte nationalitati. D'in acestu puntu de vedere, avemu se ni gratulam cu invetiamentulu nostru e impreunatu cu caus'a cultului nostru, ceea ce daca n'ar esiste, ar trebui se nisumu a lu duce la beserica, pentru ai asigura caracterulu de nationalu. Sinodele nu se compun numai d'in preoti ci si d'in mireni, si a-cesti-a au votu la invetiamentu, a carui-a administrare sinodulu o pote incredintia in parte preotimei si in partemireniloru, precum vor fi barbati calificati, dar purre sub scutul beserice pentru a nu-i vatema caracterulu, si sub controlu sinodulu pentru a face cu nepotintia veri-ce abusu.

Invetiamentulu nostru precum e organizatu acum'a, sistem'a lui intraga o moscenesce de la regimulu absolutu, despre a carui-a intentiuni avemu cuventuane indoi cumca ele ar fi tintitu la innaintarea poporului romanu pre baza nationalitatii.

Absolutismulu candu introduse in scolele nostrelimb'a nemtiesca si magiara ca studie deobligate, fece acesta spre pagub'a limbei romane, caci de la cetire pana la cunoscerea limbei e cale forte lunga, si chiar limb'a daca o ar pote invetia, metodulu totu nu e justificatu, caci in scol'a pop. avemu de apropune obiecte mai insemnate, de interesu mai mare de catu limbele veciniloru. Daca de capulu nostru nu potemu gasi ceea ce e bine, se cautamu metodulu veciniloru, in care scola romana? desi in locurile romane acesti-a sunt in minoritate, prin urmare au mai mare comunicatiune cu Romanii, de catu noi cu ei. *) Ei facu intieptiesce, asi trebuie se faca tote natiunile cu scolele poporare. Numai absolutismulu afla cu cale a da Romanului se invetie suma de limbe, d'in ce motive? nu ni-a spusu.

Onore dloru consilieri scolari romani de atunci, cari se ocupau nemedilocitu cu organizarea scoliloru. Energia si capacitatea ce documentara, deoblega acesta institutiune a li fi multiamitoria, dar scimu pre bine, ca cestiunile deprincipie, casl' cea atinsa mai sus, nu aternau de la densii. **)

*) Cu exceptiunea oficialatoru juridice si politice aici avemu cu ei comunicatiune mai mare de catu se corespunda proportiunei.

**) De sunt motive pentru limb'a magiara si nemtiesca in scolele poporului, rogamu pre cei ce le cunosc sa ni le spunu.

A insira tote smintele de cari patesce invetiamentulu nostru populare, nu e intentiunea noastra de asta data, ci voiramu numai a trage atentiunea opiniei publice romane a sup'ra lui, ca se-i alerge catu mai curundu intr'ajutoriu, si acesta credemu ca prin sinode s'ar pote mai bine, acolo unde ochi multi multe vedu, se va gasi pre lesne modulu prin care invetiamentulu i se asecuru inaintare, invetiatoriloru stare corespundiatoria, fora a recunge de nou la poterea contributorie.

Credemu ca inteliginti'a romana se va convinge cumca caus'a invetiamentulu nu mai pote suferi amanare faradauna mare pentru nationalitatea noastra, caci, o repetimu, presintele a ruptu cu trecutul, si se insiela forte cei ce credu ca elu are se ne dee venitoriulu in modulu si in form'a cum ne-aprimitu d'in man'a trecutulu.

Revista diuaristica.

(Urmare.)

Forse se insiela d. redactoru dela „Hon“ daca cugeta, cumca pretensiunile nationalitatiloru sunt numai nisce urmari ale partineri neconsciintiose a centralistiloru germani; unguriloru li place a dice, ca nationalitatile sunt numai o unclta a germanismulu contra magiarismulu, si apoi daca ar si fi, ceea ce negamu cu taru, apoi de ce nu se nisuescu ungurii ca acele nationalitati, se graviteze catra politica magiarismulu si nu catra a germanismulu? — Cumca si d. Jókai astufelu cuprinde*) miscarile de vietia ale nationalitatiloru nemagiare, se vede si de-a colo, candu dice, ca: centralistii austriaci atata au totu cultivatu (nu sciu cumu, si candu?) dorintiele nationalitatiloru in Ungaria, pana candu acele atata au crescutu, ca in urma n'au mai potutu incape in marginele destinate, caci centralistii, nesvditaru indomnitoru a politicei nationale, in fine au vedutu, ca prin aceea e amenintata chiar si egemonia germana, atunci apoi — dice Jókai — s'a inspaimentatu d. Schmerling si cei-alti domni, cari patru ani s'au ostenitu ca se imparta tier'a in teritorie nationale, singuri ei s'au ingrozitu de lucrulu loru, si l'au lasatu, retragendu-se frumosu d'in naintea foculu cu care s'au jucat.....

Daca nationalitatile ar fi fostu numai unclta politicei centralisatore, apoi acum candu aca politica a cadutu, eu nu sciu de ce mai pune Jókai ponderositate pe acesta cestiune, si dice, ca: a trece cu vederea cestiunea nationalitatiloru, politicei magiare nu-i sta in putere?

Si daca i-aru sta?!...

Se vedemu inse mai departe pre d. Jókai, cum mai tracteza acesta cestiune ponderosa, ce n'o pote trece cu vederea?

Constatandu odata — dice — ca cestiunea nationalitatiloru intr' adeveru esiste, se vedemu a dou'a intrebare, ca drepte sunt cererile nationalitatiloru?

*) Precepe? Corect.

In privinti'a acesta d. Jókai doresce ca se se lamuresca, pe candu, daca intr' adeveru voiesce a implini cererile drepte ale nationalitatiloru, a se asigura a dreptate loru, a se asigura dorintiele nationalitatiloru s'au exprimat de atate ori, dar intr' altu chipu; unu omu literatu, unu politicu conducatoriu de partia asiá dicandu, si unu redactoru a unei foi liberale, precumu e d. Jókai, ar trebui se scie cari sunt dorintiele, aspiratiunile unei natiuni desceptate d'in letargia, d'in somnulu celu de morte, ar trebui se scie ca tote acele aspiratiuni se concentraza in — vietia politica nationala! — Ce si-mai sparge capulu dara cu esaminarea, ca ore drepte-su acele dorintie? — Daca sunt odata dorintie de vietia nationala, opoi nu e iertatu a le mai esamina, a le mesura nici dupa o mesura, caci chiaru aca mesura fiindu strimba, nedrepta, usioru s'ar pote dice de acelu mesuratori, ca nu mesura ci pretensiunile nationalitatiloru ar fi nedrepte.

Permitendu-ni aceste, se-lu lasamu pe d. Jókai ca se mesure pretensiunile nationalitatiloru dupa cum-i va placé.

Da! — dice — subu titlu acesta sunt si drepte si nedrepte, si cereri ce se potu implini, si ce nu se potu implini.

Da, totu de una sunt nesce unelte ale reactiunei (!), cari ne nctatu se ostenescu in exprimerea unoru astfelu de pretensiuni, cari in tota privinti'a sunt absurde, fara de temeu, si cari in fine ar vrese lucre pe man'a absolutismulu.

Caci dieu trebuie cugetatu si aceea, ca acesta cauza de deslegatu nu vine inainte numai intre nationalitati si diet'a magiara, ci afara de aceste, esiste si — natiunea (!) magiara (!).

E de insemnatu ca nemagiarii sunt numiti: ginte, popore, soiuri, si in casulu celu mai favoritoriu nationalitati, er' precum vedemu si aci ungurii sunt natiune, si inca natiune cu ore care specialitate, caci singuru Jókai dise mai sus, ca acesta natiune mai are dreptu a tracta cestiunea nationalitatiloru si afara de diet'a magiara (!) si fara de cele alte nationalitati.

daca d. Jókai dice, ca dieu, forte mare gresie ar face acelu politicu magiaru, (!) carele asiá ar voi se odihnésca pre nationalitatile nemagiare, ca pre natiunea magiara ar tulburá-o, ar catrani-o de necasu.

Si uneltele reactiunei tote aci tientescu!

Cu reactiunea noi (ungurii) nu potemu transige; reactiunea trebuie totu batuta; aceleia-nici atunce nu-i trebuie creditu, candu se preface mórta; pre aceea nici ca pocaita nu trebuie primita; ci in tote fazele sale trebuie demascata, a o scormoni d'in locurile sale ascunse, — a-i sta in cale, si a o alunga d'in apropierea tronulu si d'in senulu natiunei; — er' celu ce crede ca creatiunile, fapturile absolutismulu, ale caror'a existinta e legata cu vechiulu sistem reu si cadutu, s'aru pote indetuli pe cale constitutiunala: acela, dupa parerea lui Jókai, séu nici candu n'a avutu tote sentiurile sale, séu chiar in acelu momentu si-le-a perditu!

Nu e de lipsa a spune, ca aci subu reactiunari cugeta pre cei mai devotati fi ai natiunei nostre, ma cu unu cuventu pre toti acei ce

se lupta pentru drepturi nationali, si nu voiescu a se supune, a se contopi, in complexulu magiaru.

Eca dar' mesur'a drepta (?) dupa care voiescu ungurii se mesure cererile nationalitatiloru nemagiare. Li cunoscemu tactic'a forte bine.

Acum'a scimu pre bine, cumca d. Jókai si magiaru au botezatu pre anteluptatorii bravi ai nationalitatiloru de „reactiunari“, deci cu a-cesti-a dupa parerea loru n'au a se consvatu in privinti'a cestiunei nationalitatiloru, ci precum veduramu, binele loru (?) si alu tieriei (??!) pretinde, ca pre acei reactiunari se-i combata, se-i atace cu taru.....

Acesta politica, precum se vede d'in tote faptele magiariloru, s'a prefacutu in sangele loru, caci intr'adeveru am si vedutu atacati si batjocoriti de densii pre sincerii si energiosii barbati, cari au curagiulu si prudinti'a, ca se corespunda dorintieloru drepte ale nationalitatiloru nemagiare; vedutamu chiaru si in dieta in siedinti'a d'in 21. I. trecute cum se inversiuna chiaru si „intieptulu natiunei“ Franciscu Deak, si ataca cu o patima neindatinata unu intieptu motiunea romaniloru, prin care cereau, ca si nationalitatile nemagiare se fie cuvenitu reprezentate in cemisiunea causei nationale; amu auditu atunci espeptatoriuni destule, d'in cari a potutu intielege totu ensulu, care numai pote si vrea se intielega, ca magiarii, pe langa totu liberalismulu loru, alu carui-a anteluptatori se tienu ei, totusi nimica n'au invetiatu d'in tristele suferintie ce ne-au apesatu si ne mai apasa pana cine scie candu?

Se vedemu inse, ca cu cine voiescu ei dara se se contielega, daca intr' adeveru dorescu o contielegere?

A ne contielege — dice Jókai — a lega o aliantia, unu pactu, noi (magiarii) potemu si trebuie se damu man'a numai si numai cu barbati liberali ai nationalitatiloru, a caror'a aliantia pana candu de o parte va pote deslega cerintiele nationalitatiloru spre indetulirea comuna, (?) er' de alta parte ni voru servi de operatori contra inamiculu comunu, cestiunei.....

Nici nu trebuie se spunemu, ca sub barbati liberali ai nationalitatiloru se intielegu toti acei ce se inchina orbesce ambitiuniloru magiariloru; apoi cum vor pote ei deslega cu acesti omeni servili cestiunea nationalitatiloru dela cari nepotendu accepta exprimerea dorintieloru sincere ale nationalitatiloru, nici nu voru scif ce dorescu acele nationalitati? — Intielega-o celu ce are minte spre acesta, noi inse nu potemu pricepe de felu, cumu mai speréza cineva o indetulire dela acela, care nici nu vre se-i asculte cererea!

Dar' nici singuru d. Jókai nu se afla pre odihnitu pe acestu galimatiasu fara de neci o basa, deci si-esprima aca ingrigire, ca ar fi o nenorocire forte mare, daca acei „barbati liberali“ inca ar pasi inainte cu nisce pretensiuni asemene celoru exprimate de „reactiunari“ (?), caci magiarii pe unu tempu lungu s'ar face nepotintiosi ca se se si lase in deslegarea acestei cestiuni, caci atunci spre unu tempu séu aru fi siliti ca se jertésca „libertatea“ (firsece a magiariloru) si tote bunetatile pamentesci, ce sunt legate cu acesta, séu si chiaru

FOISIORA.

Coconulu Raducanu

si
Jancu Sibinianu

I.

Plecat'a Dómnul plecatu,
Raducanu la cununatu, —
Elu pleca pe la San' Medru
Si-ajungea pe la San' Petru,
Elu pleca in di de ierna
Si-ajungea in di de vera,
Cu treidiece de care mari
Si la ele cu-armasari,
Cu sersale argintite
Si cu frene aurite,
In matasa invelite
Cu adamantu impupite.

Dara Iancu Sibinianu,
Omu vitézu si cam viclénu
I era cumetru mare
Si 'n primejdii, propta tare.
Ei mergea si totu mergea
Pan' la tiera ajungea,
Colo 'n tier'a litanésca,
Ca mirés'a s'o gésesca!
Candu la socru au sositu,
Ospeti multi li s'au ivitu,
Dara socrulu s'a ganditu
De pe mire l'a pofjitu
Sé descuje portile
Sé intre carutiele!

Cate chei, tote cercá
Si-a deschide nu potea,
Mirele sé superá,
Dar'a Iancu Sibinianu
Omu vitézu si cam viclénu
Invetiá pe Raducanu.

Mirele, calu-si boldia
Peste pórtá elu saria
D'in laintru-o descuia,
Nunt'a 'n curte si-o bagá!

II.

Apoi socrulu porunciá,
Slugii staulu descuia,
Si-aducea trei bidivei,
Mandri, iuti ca néscé smei, —
Si d'in gura-asia graia:
„Ospeti buni e pof'a mea
Sé ni vina mirele
Ca sé véda nuntile,
Si sé-mi ie cesti bidivei
Sé 'ncalece pe toti trei, —
Mai antaiu pe celu betranu
Celu betranu cá-i mai paganu,
Si-apoi pe celu midilociu,
Midilociu cá-i mai trufiu,
P'urma pe celu micutelu, —
Sé-lu vedemu, de-i voinicelu?
Si de cumva va ghici,
Caci cu ce potu trai?
Pe mirés'a o-a dobandi!“

Raducanu, candu audiá
Tare mi se ingrozia, —
Dara Iancu Sibinianu
Dascalulu lui Raducanu

Inca stá in grigie mare
Sé nu patia vr'o ocará,
Si atuncea-i siopotia:
„Raducanu! nu te sparia!
Di-le cá sé faca focu
Focu cu flacari dar' de locu.
Si s'aducea intr'unu trocu
Ovesu nou cam galbinioru,
Si in altulu laptisioru!“
Raducanu 'lu ascultá,
Slugii tote le gatá
Bidivei sé resnia, —
Celu betranu curea la focu,
Dar' l' ovesu celu de midilocu,
Iera celu mai micutelu
Fuge dreptu la laptisielu.
Socrulu mare sé mirá,
Sé traiesca! toti strigá,
Nunt'a 'n casa 'mi intrá!

III.

Socr'a mare iese 'n eale
Cu o pane si cu sare,
Dara socrulu mare vine
Cu trei fete ca si dine,

„patria” pentru totu de una; si prin această parti'a liberala magiara au fi alungata depe tabl'a de siacu.

Cari sunt dara cerintiele drepte ale natiunalitatiloru nemagiare? — se intréba d. Jókai. Ei, sè-lu ascultàmۇ dara!

Cerintia drépta, dupa parerea mea — dice — e dreptulu individualu fatia cu viétia sociala!

Dieu, modesta pretensiune, si acést'a óre sè póta da de lucru capeteloru magiara? Dar acést'a dorintia, mai multu nici cà e dorintia, de óra-ce prin stergerea iobagiei fiecare cetatienu are dreptu individualu fatia cu viétia sociala! — Prin urmare marinimosii liberali magiari sunt gat'a a ni dá ceea ce nu ni potu luá, chiar daca ar si voi sè ni detraga, cu tóte cà une ori se nisuiescu ca si acestu dreptu sè ni-lu restringa.

Sè vedemu inse cum intielege domni'a lui acestu dreptu individualu, care o singur'a pretensiune drépta a natiunalitatiloru nemagiare, si de la a carei-a implinire aterna fericitórea contielegere si indestulire comuna?

Fiecare cetatienu — dice domni'a lui — are dreptu, a se tiené de aceea natiunalitate, de carea i mai place; (adeca romanii, serbii, jidanii etc. potu sè póte pene d'a lui Tuhutum, sè póte pintenii lui Árpád si sè invertésca in mana focosiulu lui Bendeguz. . . . dieu, mare grafia, apoi cine nu se va indestulí cu acést'a marinimositate? . . . a buna séma numai „reactionarii” nu, — dar' sè fimu seriosi sè-lu ascultàmۇ mai departe cu atentíune!) fiecare cetatienu e indreptatitu a pófi dela socialitate, ca in folosirea natiunalitatii sale, fie aceea de ori ce limba, atatu in viétia privata, catu si in cea publica, sè nu fie impededatu, ma in cultivarea acelei-a sè fie partinitu de statu, ca ori si care cetatienu.

Prin urmare — dice d. lui — caus'a instructiunei, a culturai poporului la-romani si la slavi, ca si la magiari, sè fie imbratisiata de catra tíera.

Dieu, ar si fi tempulu odata, ca si natiunalitatile nemagiare, si mai alesu romanii si serbii sè fie dotati de guvernul pentru ca sè-si aredice institute regulate, — ar fi tempulu — dice — ca sè scie ómenii de statu cumca poporulu platindu contributiune, ascépta ca pe langa procurarea armeloru de lipsa spre aপররা patriei, sè r'se aredice si însitute, unde sè póta cascigá armele spirituale, cultur'a si luminarea, cari sè-lu apere contra nenumeratelor pericle ce provinu d'in intunereculu nesciintiei Inse ce sè dicemu, despre ace'a nisuintia a unor'a, cari ar voi ca si in scólele elementare sè se introduca limb'a magiara, precum se pófia in 1848, si cam asemene semne veduramu chiaru si in timpulu de fatia, candu la dorintia guvernului magiaru, unii episcopi nemagiari s'au si exprimat, cà suntu gat'a de a introduce limb'a magiara de obligatóre De ce sè aiba limb'a magiara mai multu dreptu ca cele lalte? de ce sè fie acést'a impusa nemagiariloru? — Dóra pentru cà guvernulu chiar voiesce binele tuturor'a, de óra-ce acést'a limba e neinecungiurabilu de lipsa in viétia politica? dati inse viétia politica si natiunalitatiloru nemagiare, apoi veti vedé ca n'avemu asié mare lipsa de limb'a magiara!

(Va urmá.)

Depesia cerculara a cabinetului imperatescu.

Cabinetulu de Vien'a, urmandu esemplulu cabineteloru de Itali'a si Prusi'a, adresà depesia cerculara catra agentii diplomatice ai Austriei d'in Paris, Londr'a si Petrupole, in care motiva mai de aprópe inceputele pregatiri de resboiu. Depesia acést'a este datata d'in 27 Aprile si contine:

„Am onóre, a Ve tramite in alaturare copi'a depesiei, care cri am indreptat'o catra contele Károlyi la Berolinu. Despre intentiunile nóstre pacice am datu garantíe prè multe; cumca neci politica guvernului imperatescu neci interesele Austriei nu convinu planuriloru de cuceriri, acést'a e mai chiar de catu ca Europ'a sè se póta indoí despre sinceritatea limbagiului nostru. In fati'a pregatiriloru, ce se intreprindu in Italia in estinderea cea mai mare, si de óra-ce cucerirea unei provincie de a le nóstre de multu timpu este scopulu celu apriatu marturisitu alu politiciii regelui Victoru Emanuilu, aru fi amagire necredibila, daca noi d'in parte-ne nu am pasí la mesurile cele mai necesarie de aperature. Afara de granitiile nóstre de pe uscatu, mai avemu sé pazimu catra Italia unu tiermure fórté intinsu. Trupele nóstre, reduce la minimu si imprasciate in tíera, nu aru fi fostu destule sé apere puntele atacabili, ce adese sunt fórté indepartate de olalta. Daca ne-am fi incredintiatu securitateri false, atunci noi prin acést'a tocma am fi invitata la atacu a supra granitíeloru nóstre neapérate. Pentru ace'a am fostu siliti sé ordonámۇ mai multe miscari de trupe si sé intregimۇ armat'a nóstra d'in Italia. Mesurile aceste au caracteru de cea mai strinsa aperature; regimulu imperatescu nu cugeta sé incepá resboiu, fie ori si cu cine! elu póte renóí asecurarile aceste in modulu celu mai formalu; dara tocmai pentru ace'a o privimu de detorintia impunitorie a nóstra, sè nu intardiámۇ cu nemicu, d'in cele ce ne facu capaci d'a respinge ataculu inarmatu. Dupá parerea mea, nici unu cabinetu nu póte primí asupra-si responsabilitatea, d'a ne recomandá alta procedura, càci între impregiurariile de fatia nici un'a nu va voi sé ne garante nevatemarea teritoriului nostru.

Primiti etc.

Mensdorf.”

Cernehaza (langa Temisóia) 27 aprile 1866.

Poporulu d'in comun'a nóstra sentindu-se fericitu cà s'a vedítu odata mantuitu de ierarci'a sorbésca, si anessatu la diecesea romana a Aradului, dori a vedé pre episcopulu romanu, deci trimise d'in senulu seu deputatiune constatatória d'in dd. parintele Nicolae Murariu, not. comunale Franciscu Maga, antistii Pera Giurchi, Traila Boldurianu, Adam Zsichin, Wasza Waszin, Jowa Jowin si Zsiwa Flori. Acesti-a in 17 l. c. la 4 óre d. m. avura norocire a fi representati Ittei Sale parintelui Eppu Procopiu Ivascoviciu, carui-a conducatoriulu deputatiunei d. preotu i adresà cam urmatóre cuventare:

„Ilustritate! Este cunoscutu, cà fie care natiune are viétia propria si interese parte-

culari precum si unele puncte de vedere proprie; dreptaceca si noi romanii d'in fost'a diecesa serba a Temisiorii, éra in doosebi reprezentantii besericesci si mireni ai conunci Cernehaza d'in protopopiatulu Temisiorii avemu naintea nóstra diferirea in respectulu religiunii si incatava si in respectulu starii politice d'in patri'a nóstra. Acést'a ne indémna sé stimámۇ porsón-le innalte, cari prin faptele loru pentru biseric'a si natiune, lucescu in inim'a poporului si pe paginile istoriei, ce o va ereditá posteritátea, ca niste lucréferi pe ceriu. Un'a d'intre acele pré stimulate persóne esti Ilustris. Ta, domnule episcópe, pre care noi ca fi adevérati sufletesci venimۇ a te salutá in numele poporului romanu si serbu d'in comun'a nóstra, care este unu trupu nedespartibilu. Tacendu despre meritele ce Ilustritatea Ta le ai cascigatu pentru natiunea romana pe campulu politicu, ne marginiímۇ numai la meritele castigat'e pentru ierarci'a romana, prin sprigínera si conlucrarea cu Escelenti'a sa, metropolitulu nostru hr. Andreiu Siaguna si cu Ilustritatea Sa Andreiu de Mocioni pentru cascigarea drepturiloru nóstre natiunale.

„Bucuri'a nóstra s'au mai maritu si prin pré in. actu d'in 6 Iuliu a. tr. alu Mai. Sale, care demanda ca, pana ce in capital'a Banatului se va infiintá episcopia romana, poporulu romanu d'in fost'a diecesa serba a Temisiorii si mai vertosu cele 6 protopiate d'in ea sé se tiena de episcopatul Aradului, alu carui capu esti Ilustritatea Ta. Pentru acestu actu prea in. de nou am juratu in inimile nóstre credintia pré banului nostru Imprimeratu, Franciscu Iosifu I. Acést'a ne bucura cu atatu mai multu, cu catu ne vedemu sub scutul unui arcieru bravu si adevératu parinte sufletescu, care pentru banulu natiunalu nu a crutiatu nici spese nici ostenele, ei s'a luptatu ca unu adevératu ostasiu alu lui Cristosu si alu natiunii cascigandu-si merite nenumerate.

Ilustritatea Ta, cunoscandu-Ti chiamarea innalta si grea de arcieru, ai fostu unu anteluptatoriu si ai aperature cu energia terenulu religiunariu si natiunalu conlucrandu totodata si pentru inmultirea sentiminteloru de iubire a poporului romanu catra in. casa domnitóre. Dreptu-aceea, poporulu d'in comun'a nóstra, patrunsu fiindu de simtiemintele cele mai adevérate si sincere, tramite o deputatiune d'in senulu lui, sè se róge pentru binecuvéntarea arcipastóresca, danduo preste densii si preste fructulu campului si alu viteloru loru, rogandu pre Atotopoterniculu Ddieu sé Te tiena in deplina sanatate intru dile indelungate!”

Membrii deputatiunii acompaniara pe vorbitoriu cu unu de trei ori „sa traiétea” si dupa acést'a le multiam Ilustritatea Sa cu blandetie, dandule o invetiatura pastorésca si exprimandu-si bucuri'a pentru contielegerea si fratiitatea, ce domnesce între poporulu d'in comun'a Cernehaza, care este de o credintia si mai si de unu sange. Asemene le promisa Ilustritatea sa, cà nu ocaziunea venitóre va cercetá sant'a beserica d'in Cernehaza si pre poporulu celu blandu. —

Poporulu, audiendu d'in gur'a eomisiunii acést'a veste imbucuratóre, salta de bucuria asteptandu implinirea dorintia lui cei veche. —

Unu membru alu deputatiunii.

Romania.

Carolu I, alesulu Romaniei, va vení sè-si ocupe tronulu la care l'a chiamatu natiunea romana cu unanimitate mai. Astfelu ni spusera diuariile d'in Romani'a, pre candu telegramele de la Berolinu respandiau scirca cà Carolu si-a dechiaratu vointia de a primí coron'a, unele mai adaugeau cà noulu suveranu a notificatu acést'a la Paris.

Se nasce acú intrebarca cà óre ce va dice conferintia poteriloru garantatóre intrunita la Paris, in caus'a Romaniei?

Ni se pare a prevedé procedur'a conferintiei in fati'a acestui evenimentu. Ea va trebui sé recunósca faptul compinitu, si acést'a pentru cuventulu cà Romani'a e in dreptu a si-alege pre Domnitoriulu seu, legile ei recunoscute de Europ'a intréga, i dau acestu dreptu.

Si daca Romani'a n'ar avé dreptulu acést'a, conferintia totu va trebui sé recunósca faptul compinitu pentru cuventulu cà tratatele i léga manile a face altmintre. Poterile nu potu intrevení de catu numai cu invoirea unanima, éra acést'a nu se va poté intomplá pana ce Dunarea va mai spelá malurile romane, càci la intrevénire Russi'a ar luá partea leului, si acést'a n'o credemu sé fie dorulu Franciei.

Deca n'ar existe neci tratatele, conferintia totu va trebui sé recunósca validitatea faptului compinitu si acést'a pentru motivulu cà in conferintia ieu parte si atari poterí cari de multu s'au indetoratu si se falescu cà devisea loru e respectarea vócei poporului, deci au obligamentu morale a cercá purure si pretotindene respectarea ei.

In fine daca consciintia de dreptu a conferintiei ar fi mai elastica de catu sè nu póta trece cu vederea aceste motive, daca politic'a ei s'ar poté margini' la orizonte mai angustu, atunci va trebui sé recunósca faptul d'in motivu de ingrigire pentru venitoriu, càci daca conferintia n'ar lasá Romaniei príncipele ce ea si l'a alesu, nu scimۇ cu ce entusiasmu si omagiu ar fi primitu acelu príncipe a carui-a alegere o ar medilocí conferintia, (presupunemu casulu ce nu lu credemu, cà adeca pe Romani i-ar poté face a alege de nou) Par recomandá séu dóra ar nisuí a l'ocroá. La atare procedura a conferintiei, Romanulu, póte, i-ar respunde cu dicál'a: Daca tu mi furu tutunulu, io ti furu pipa.

„Vremu príncipe de rasa latina,” diceau unii Romani. Li se dise cà atare príncipe e greu de gasitu. Dar unde e domnitoriulu, care sè nu se conformé natiunalitateri poporulu seu? Altmintre e inca in viua memorie cuventarea rostita de reprezentantele Imperatului de Mesiciu la primirea prima ce avú la regele Italiei. Astfelu si Carolu I, ca domnitoriu romanu, va trebui sé lase nemtiésc'a la Düsseldorf.

Se póte cà conferintia va mai pretinde cine scie ce formalitati, acést'a inse n'are se imbucure de felu pe contrarii uniunei romane.

Sciri d'in Bucuresei cu datulu 10 l. c. ni spunu, cà cuventulu locutienintiei la deschiderea camerei legitórie a fostu primitu cu caldura, elu intóna necesitate uniunei, dice cà príncipele' strainu e garantia contra altoru aspiratiuni si sperantie nebune, Sórtea tierci e acú in man'a deputatiloru, càci in urmarea otaririi príncipeului de Hohenzollern de a primí coron'a si in urmarea dechiaratiunei d'in

Si la mire se uitá
Si d'in graiu 'i cuventá:
„Numai una e mirésa,
Pentru Raducanu alésa, —
De vre ca s'o dobendésca
Trebuia se si-o cunósca!”
Raducanu in grigi se baga, —
Cà nu-i lucru cam de siéga,
Cine póte se-si aléga?
Maic'a Vineri se-i ajute!
Tóte-su mandre, 'n trupu crescute.
Apoi Iancu Sibinianu,
Omu vitézu, dar' cam iclénu,
Meru de auru 'mi scotea,
Si pe mésa 'lu puneá,
Purma sabi'a trageá
Catra fete-asia diceá:
„Carea e d'in voi mirésa,
Sè ie merulu de pe mésa, —
Dara carea nu-mi e fina,
Sè-si ie séma de-a sa mana,
Sabi'a s'a scapetéá
Man'a josu 'i va taiá!”
Si mirés'a man'a 'ntinde
Merulu de pe mésa-lu prinde.

— Toti priviá, se minuná,
Se traiésca! li strigá,
De ospetiu se apucá,
Multe dile s' ospetá!

IV.

Candu a sieptea di trecea
Raducanu in gandu avea
Ca sé plece catra casa
Si sé duca-a sa mirésa, —
Dara sócr'a la plecare
Candu plangea in jalea mare,
Pe Raducanu 'lu chiamá
Si cercá in póft'a sa
Ca sé-i rumpa o cheptóre
De la peptulu cu durere!
Ginerele ce faceá?
N' o cheptóre 'i rumpeá,
Ci camei'a-i sfertecá, —
Apoi sócr'a se mania
Si asia 'lu blastemá:
„Sè nu poti pe murgu siedé
Si candu cas'a ti-i vedé
Sè te 'ntorci cu capu-n josu
Unde-i locul mai frumosu,

Cà ti-am datu degetulu micu,
Ca sé rupi numai unu picu. —
Tu fusesi si mai voinicu
Spintecasi camei'a mea,
Ti bati jocu de sócr'a ta!”

Ginerele ce graiesce?

Tace si d'in capu clatesce,
Si-si deschide portile,
Rentóree cu nuntile!

V.

Raducanu acas' grabiá, —
Catra curte canduerá
Bidiveu incale cá,
Si candu Dómnul elu cercá
De pe elu josu a se dá,
I se-areta o naluca
Gróza mare 'lu apuca,
Sverle sare se isbesce
Si pe mire 'lu trentesce!
Si mirés'a-atunci graiesce:
„Sè fi mama-afurisita,
Cà ti voi'a implinita,
Sè me scii tu veduvita!”
Dar' atunceá pre pámentu,

Mari minuni facea unu Santu, —
Si-apoi Iancu Sibinianu
Multu jelindu pre Raducanu
Calareti tramise 'n tíera
Cà sè-lu afle 'n di de véra.

Calaretii se pornia
Si pe Santu 'lu intelnia,
La Raducanu 'lu ducea,
Si mirés'a 'i diceá:
„Dómnne sante si parinte
Sè ni cantí sante cuvinte,
Cà-alu meu mire a moritu,
Unu bidiveu l'a trentitu!
Róga ceriulu ca sé 'nvia
Cà sé-i potu fi iér' sotia!”
Santulu la ceru se rugá,
Mirele 'ncepea-a misicá, —
Candu de mana 'lu luvá,
Mirele viu se seulá,
Santulu toti se inchiná,
Siepte dile s' ospetá!

urma a conferintei camer'a are de a rostii inca odata vointii a natiunii.

La propunerea deputatului Tell, camer'a se va ocupa mai intai de verificarea alegerilor.

D'in Constantinople — dice telegramul — ca guvernul ar fi primitu scrisoarea marului veziru, prin care amenintia ca daca Romanii vor purcede totu contra conventiunii si conferintei alegendu principe straiu, apoi Turculu va trebui sa incepa cu puterea.

ANGLIA. In 8 l. c. ser'a, in seditia casei de sus, lordulu Clarendon raspunde la interlatiune, ca Angli'a, daca ar erumpere resbelu, nu va lua parte nici medilocitu nici nemedilocitu. Guvernulu n'are informatiuni desclinite, caei puterile publica de locu depesiele mai impoantate, pentru a castigati opiniunea publica. Erumperea resbelului amenintia, contra nisuintiloru generali a le nemtiloru, caei desi respetivele puteri facu asecurari de pace, dar intentiunea se u casualitatea pote provocati resbelu mare si nejustificatu. Angli'a sengura nu pote face nemica contra planuriloru ambitiouse. — Retcliffe si esprime parerea de reu pentru slabitiunea Angliei, Grey si Derby o deducu aceti'a d'in pasesirea Daniei in resbelulu trecut, candu Angli'a se intrepuse si apoi se retrase. Ast'a — crede oratorulu — e urmarea principiului de neintervenire absoluta a contelui, Russell. Russell se apera. — La alta interlatiune raspunde Clarendon ca Angli'a a sfatuitu spre impacare, si-a imbiatu siervitiile amicabile, dar respunsurile nu sunt imbucuratoarie.

FRANCIA. In nr. tr. amintiram de cuventarea Imperatului in Auxerre. Diariulu inspiratu „Constitutionalulu“ d'in 9 l. c. o splica astfel: „Cuventarea Imperatului in Auxerre n'a gasitu in Europ'a resunetulu tunului, ci cel'a alu mintii sanctouse. Parcrea Imperatului despre tratatele de la 1815 e cunoscuta bine; candu facu proieptulu de congressu, atunci o spuse ca acele tractate nu mai esistu. — Imperatulu uresce tratatele de la 1815, pentru ca ele costa Europai in fie-care anu cate unu miliardu, si unu periclu permanentu pentru securitatea privata. In acestu intielesu a vorbitu Imperatulu in Auxerre, n'a incuragiatu ambitiunea lui Bismark, care vre principatele Schleswig-Holstein si directortulu in Germani'a. Atari proieptu ar tradati intentiunea de a vatemati erasi tratatele de la 1815 in favorea Prussiei. — Franci'a nu pote compromite respunsabilitatea sa la intreprinderi ce vre se turbare in parte ecilibriulu puteriloru europene. Scopulu Franciei nu e ambitiunea Prussiei, a Austriei se u a Italiei, ci securitatea sa si respectulu seu. Programulu ei e reform'a tratatelor de la 1815. Veri-ce incercare, ce nu nisue la scopulu acest'a, nu o va gasi pe Franci'a indiferinte, ci atenta, veghiandu si resoluta. — Cuventarea d'in Auxerre nu e presiunea a sup'ra intereselor desclinite ce se pusera in miscare in Germani'a; dar ea e apelulu d'in urma la intieptiunea celor'a ce au subscrisu tratatele de la 1815, si acestu apelu se facu in favorea pacii si a securitatii Europei. De la ei depinde a recunosce daca e consultu ca reform'a generale se se incredintieze fatalitatiloru resbelului, ceea ce Franci'a ar dori se se intemple in contielegere si pace.“

Se vorbese multu cumca Angli'a si Russi'a au propusu celoru alte puteri mari conchiamarea unui congressu, fora a statorf d'in capulu loculu ce-va programu. Daca aceti'a propunere, ce tintese la congressu european, se va respinge, atunci ar erumpere resbelulu.

Se dice ca Franci'a va asiedia corpu de observatiune la graniti'a Belgiulu.

ITALIA. La Florenti'a in 8 l. c. aparut decretulu regescu privitoriu la formarea unui corpu de voluntari, care deocamdata va numera 20 de bataliune, si se va incredinti comandai lui Garibaldi. Cei ce vor intrati in aceste bataliune, se vor oblega la siervitiu de unu anu.

Totu atunci in camer'a deputatiloru se desbatu proieptulu de lege, prin care guvernulu se da impoterire straiordinarie a grigi prin decretu reg. de securitatea publica. Ministrulu de interne se multiam cu proieptulu comisiunii dechiarandu ca daca aceste impoteriri nu vor fi de ajunsu, guvernulu va cere si altele. Guvernulu doresee ca parlamentulu se remana la lucru pana candu se pote, ca astfelu se se imparta respunsabilitatea.

Fiindu ca ministrulu presiedinte gener. Lamarmora cu erumperea resbelului va cautati se murga la armata, deci Ricassoli promise regelui ca in asemene casu va primi compunerea noului ministeriu.

De la studintii universitatii de Torino, primi Garibaldi urmatorea epistola: „Generale! Studintii Italiei nu lipseseu la chiamare. Ei pasesesu aul'a pentru campulu de resbelu. Inrolarea pentru legiune innainta forte rapede. A ne luptati pentru a invinge se u a mori, e votulu nostru. Sortea nostra e de la D. Ta; fii D. Ta conducatorulu nostru. Noi suntem gati! Traiesca Itali'a!“

D'in Florenti'a se scrie diariulu „Köl. Z.“ ca armata italiana si-ar alege de base operatiunii lini'a Cremona-Piacenza, si ca in corpuulu voluntiriloru se inrola prisosulu celoru ce doresee intrarea in armata.

CONFEDERATIUNEA NEMTIUESCA. D'in Stuttgart cu datulu 10 l. c. se scrie ca 30 de capacitati a le deputatiloru liberali, d'in Virtemberg, Baden, Bavaria si Hessen, in 9 l. c. conferira in numitulu orasiu, pentru ca se medilocesca procedura identica a cameriloru loru in casu de resbelu.

Altu telegramu d'in Darmstadt cu datulu 10 l. c. pare a fi in legatura cu scirea de sus, acest'a dice: Se afirma ca regintii de Virtemberg, Hessen-Darmstadt, Nassau si Baden, precum si reprezentantii a loru 5 guverne, intre cari Bavaria, in 8 l. c. s'au adunatu in satulu Mühlacker in Virtemberg, si s'au suatutu unde se si asiedie si cum se si concentreze trupele.

Faimela d'in Anovera pretindu a sei ca armata acestei tieri va pleca in Holstein impreunata cu cea austriaca.

PRUSIA. In nr. trecut pomeniram de atentatulu a supra lui Bismark, precum lu descrie unu telegramu. Acu avem a mana descriere deplina, deci facemu se urme aci: Ministrulu presiedinte conte Bismark, la 7 l. c. dupa mediatu la 6 ore venia de la regele carui-a facuse reportu. Venindu pedestru, aprupe de palatiulu ambasadoru rusesci, audi doua puscature d'in dretru. Se intorse si vediu pre unu omu micu, can de 24 de ani, care acu a treia ora indrepta revolverulu a supra lui. Ministrulu se rapedi de prinse pe criminalistu, care intr' accea golise si a treia puscatura dar nu nemiri. Contele apuca de peptu si de man'a drepta pe criminalistu carui-a i sucese a lua revolverulu in stang'a, a mai goli o puscatura, dar totu for' de resultatu. Toem'a trecea batalionulu primu alu regiminteloru de garda, acestu-i a incredintia Bismark pe criminalistu, ce fu predata apoi politiei. Contelui Bismark nu mai paliulu i s'a gauritu, era vatemari insemnate nu i se intemplara, merse a casa in pace. De locu ce se lati scirea, regele se ivi in palatiulu ministeriale, pentru a intrebati de starea ministrulu presiedinte. Veni principele Carolu, marsialulu Wrangel, caror'a urnara multime de persone de pusetiune inalta. — Criminalistulu, cu numele Blind, in temnitia si-facu insu-si capetu vietiei prin impunseture intr' unu momentu neveghiatu.

In 8 l. c. ser'a la 9 ore, antea palatiulu lui Bismark se fece serenada, la care participara cam 2000 persone. Dupa ovatiune, elu li multiam dicendu intre altele: „Io credu ca noi cu totii suntem gati a mori pentru rege si patria, pe pardositur'a stratorloru ori pre campulu de resbelu totu atata. Sentimintele nostre comune convinu in spressiunea se traiesca regele.“ Resuna de siese ori: se traiesca, era innulu natiunale fece capetu ovatiunii.

In 8 l. c. inea unu trimisu rusescu, capitanu la calereti, sosis la Berlinu, aducendu scrisoarea autografa de la Tiarulu.

Decretulu reg. cu datulu 9 l. c. desclintieza representatiunea actuala pentru a conchiamati alt'a, pre a carei-a membri poporulu se i alega in situatiunea de acum'a, ca asi se fie mai competinti a se rostii a supra acestei situatiuni. Adunarea confederatiunii nemtiesci in 9 l. c. primi cunoscut'a propunere sassona cu 10 voturi contra a loru 5. Prussi'a dechiarati ca se inarma numai spre a se apera, ascapta ca confederatiunea se provoece pre Sassoni'a si Austri'a a se desarma.

In 9 l. c. aparut ordinea regelui pentru a se gata de duca inea doua corpuri de'n armata. Va se dica, acu armad'a intraga e gati'a, ascapta numai se o comande d. Bismark, caei elu e maestrulu la tote.

Varietati.

== **Voluntiri.** Diariulu oficialu aduce conditiunile sub cari se primescu voluntiri in armata austriaca.

== **Cum cugeta magiarii despre resbelulu ce vine.** „Pesti Hirnök“ insciintieza ca nobilimea unguresca a si facutu pregatiri pentru formarea unui corpu ungurescu de voluntiri, pre spesele nobilimei. — „Hon“ dechiarati ca diet'a in pusetiunea ei de acum'a, nu pote face nici unu felu de manifestatiune ci trebuie se taca. — Diariulu prelatiloru romano-catolici „Idök Tanuja“ combate cu multu zelu parerile celoru ce voiescu a forma prentiuni la possessiunile clerulu. Monarculu se apeleze la toti possessorii mari, atunci nu va lipsi nici clerulu.

— Ni se spori numerulu doctoriloru cu d. Alessandru Popoviciu medicu cottense in Carasiu, m. localu in Oravitia, care primi diplom'a de doctoru la universitatea de Erlangen.

— **Faliminte** (banerotari) Implinim cererea negociatoriloru nostri luandu cunoscentia despre ele, cari, dorere, se cam inmultiescu. Aceste-a sunt de curundu urmatoriele firme: Fii lui Petru Pappa-Georg, Franc. Urban, F. Malfati, fratii Nizzioti si fii, Ant. Lup. Eppinger, Haymann, Gresauf, I. Weiss si fiiu, A. Eitel, S. Fried, M. Ieiteles, A. Zweig, Tatic & Cavic, Ar. Schwarz in Viena. — La Prag'a: I. B. Riedl si Comp., I. D. Stark. — La Veneti'a: Antonio Maro di Francesco. Nu insiraramu nici la o firma feliulu negociatulu, pentru ca si for' de aceti'a, negociatorii nostri cari au vr'o legatura cu ele, le vor cunosce. Telegramulu aduse d'in Londra scirea despre caderea firmei Overend, Gurney & Comp. pasivele cestei-a se dicu a fi 1—2 milioane p. sterlingi, legaturele avute in tote partile, vor produce urmari triste.

— **Bismark** se cora cu lumea tota, nu face destulu necadiu statelor, secundarie, ci incepe si cu orasiulu liberu Francofurtu. Se scie ca in tratate e pusu apriatu numerulu barbatiloru ce are se lu deo fie-care putere ce participati la garnison'a confederat. D'in partea Prussiei sunt 1500 insi, pentru aceti-a Francofurtulu ingrigesce de cortele. De curundu orasiulu primi indrumare se gatessa cortelu inea pentru 1400 barbati, deci se replicati ca aceti'a nu se pote fiindu in contra tratatelor, la ce respunde Prusulu, ca daca treb'a e asi apoi ostasii insi-si si-vor face cortele pre la cetatiani.

— **In ante de resbelu.** Naile Loidului nu mai comunica intre Triestu si Ancona. Se ascapta despusetiune ca intre Praga si Brün se incete comunicatiunea de negocie.

— **Moneta menunta,** se dice ca va tipari regimulu in suma de 30—40 milioane.

— **Voluntiri.** D'in Livov se insciintieza, conformu informatiuniloru secure, ca comitelulu dietale a luat initiatiu'a pentru inzestrarea deplina a unui regimentu de voluntari ulani, cu spesele proprie.

== Soli'a turca d'in Paris publicati o brosiura contra uniunii principatoru romane.

Scire mai importante.

Paris 11 maiu. „Memorial Dipl.“ insciintieza ca Prussi'a nainte de votarea la 9 l. c. in confederatiune, ar fi datu Bavariei asecurare formale ca nu va atacati pre Sassoni'a. Fiindu ca aceti'a tiera e scutita acu d'in partea confederatiunii, deci pare ca periculu de colisiune intre Austri'a si Prussi'a pentru Sassoni'a e delaturatu.

„Memorial“ serie: Starea lucruriloru in principatele dunarene e forte serioasa, fiindu ca Russi'a are intentiune a intreveni in numitele tieri, de locu ce ar erumpere resbelulu in Germani'a.

„Mem. D.“ mai afirma ca guvernulu Franciei n'a hotaritu ca armata francesa se remana in Roma, daca ar erumpere resbelulu.

Mai departe insciintieza ca deputatiune romana ar fi la Paris, care va pleca curundu la Düsseldorf, a imbiati principelu de Hohenzollern coron'a romana. (Aci ni se para ca se rupse firulu informatiuniloru numitulu diariu, altminte vedi rubrica: Roman'i'a. Red.) — In fine afirma ca Drouyn de Lhuys a indreptatu cerculariu catra agentii diplomatice ai Franciei, cu privintia la reform'a confederatiunii nemtiesci, in care constata ca schimbarile in Germani'a au se se intemple numai cu invoierea puteriloru mari, a Spaniei, Portugaliei si Suediei.

Viena 12 maiu. (Banca. Bursa.) Astartea bancai d'in septemana aceti'a merita atentiune, dupa intemplantarea cunoscutei operatiuni finantiarie, prin care notele de banca te de 1 fl. si 5 fl. imbracara calitate noua note de statu. Desi ni-am propusu a folo aretarile detaiate ce se facu la luna, dar se motulu politice, ce cautati se ingagieze la joce si finantiele, ni impune a nu prestece acesti aretari. Banca se provoece la legea d'in 5 maiu 1866 (vedi nr. tr.) In cerculatiunea noteloru bancai e reducere de 82.945.295 fl. Adeca stersu cele 112 milioane la a caror'a rescumperare s'a obligatu statulu. In suma ecivalentulu in note de categorie mai nalta, pana acu s'a datu statulu cam 40 mil. deci are se ma primessa cam 80 mil. In tipografi'a bancai se lucra di si nopte la notele de 10, 100 si 1000 menite casei statulu. Acoperirea notelor e mai mare cu 96 mil. de catu cerculatiunea loru, urmare naturale dupa ce cele 112 mil. trecera de sub acoperire. —

Privilegiulu se u patent'a bancai italiene porta datulu de 1 maiu, puntele principali sunt: Banca natiunale imprumuta statulu 250 mil. lire cu 1 1/2 pre. la semestru. Incependu de la 2 l. c. banca e scutita de detorit'a de a destorce biletele ei in moneta sunat. Bancele de Neapole, Sicilia si Toscana vor emite politie s. a. casi pan' acu. Doua de'n trei parti a metaleloru ce posedu aceste institute, remanu neinstrainate, nemiscatoric; conformu sumei acestor'a, vor dati bancai natiun. obligatiuni, de la care vor primi bilete, si aceste au cursu fortiatu, cu valorea nominala. Banca natiunale nu pote dati cerculatiunii suma mai mare de note, de catu e statorita in statute.

Bursa de mercuri ser'a pareati forte rezervata, se da cu socotela ca asceptati se veda ce procedura va lua confed. nemt. la propunerea Sassoniiei. Creditu 121, 120, 20; Calea fer. de statu retornati de la 150, 20 la 148, 20. — Joi tonulu speculatiunii fu mai favoritoriu, audindu de congressu european, de conchiamarea dietei prusesce, portarea statoloru secundarie nemtiesci, resierea propunerei sassone la confed. Actiunile de creditu se urcare pana la 122,30, calea fer. de statu pana la 150,60. — Vineri demaneti'a presiurile se schimbau, constatarea de ser'a o publicamu aci.

Cursurile din 11 Maiu n. 1866.

	bani	marf.
Imprumutelu de statu:		
Cele cu 5% in val. austr.	48-25	48-75
„ „ contributiunali d. 1866 1/2 ..	99-—	99-25
„ „ noue in argintu ..	72-—	72-50
Cele in argintu d. 1865 (in 500 franci) ..	63-50	64-50
Cele natiunali cu 5% (jan.) ..	56-25	56-75
„ metalice cu 5% ..	51-75	52-—
„ „ maiu—nov.	53-25	53-75
„ „ 4 1/2% ..	45-—	45-50
„ „ 4% ..	40-—	40-50
„ „ 3% ..	30-—	30-50

	bani	marf.
Efecte de loteria:		
Sortile de statu din 1864 ..	56-30	56-50
„ „ „ 1860 1/2 incole intrege ..	67-60	67-80
„ „ „ 1/4 separata ..	71-—	71-50
„ „ 4% din 1854 ..	65-50	66-50
„ „ din 1839, 1/8 ..	116-—	118-—
„ bancai de creditu ..	94-—	95-—
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	—	76-—
„ „ „ „ ..	—	60-—
„ „ Salm ..	—	25-—
„ „ cont. Palfy ..	—	21-—
„ „ princ. Clary ..	—	21-—
„ „ cont. St. Genois ..	—	21-—
„ „ princ. Windischgrätz ..	—	15-—
„ „ cont. Waldstein ..	—	17-50
„ „ „ Keglevich ..	—	13-—

	bani	marf.
Obligatiuni de dezvoltare de pamentu:		
Cele din Ungaria ..	60-50	61-50
„ Banatul tem.	58-50	59-50
„ Bucovina ..	55-50	56-—
„ Transilvania ..	53-—	54-—

	bani	marf.
Actiuni:		
A bancai natiunali ..	648-—	650-—
„ de creditu ..	121-40	121-60
„ „ scontu ..	518-—	522-—
„ „ anglo-austriace ..	62-—	63-—
A societati vapor. dunar.	400-—	402-—
„ „ Lloydulu ..	136-—	140-—
A drumulu feratu de nord ..	1440-—	1445-—
„ „ „ „ „ ..	149-—	149-20
„ „ „ „ „ ..	98-50	100-—
„ „ „ „ „ ..	152-—	154-—
„ „ „ „ „ ..	147-—	—
„ „ „ „ „ ..	—	87-—

	bani	marf.
Bani:		
Galbenii imperatesci ..	6-26	6-28
Napoleon'ori ..	10-62	10-64
Friedrichs'ori ..	10-85	10-95
Suveronii engl.	13-10	13-20
Imperialii rusesci ..	10-80	10-85
Argintulu ..	129-50	130-50

Respunsu. Dlu G. B. in S. M. ... Obieptulu face polemie in altu diurnalu, deci nu se pote pretinde se lu continuamu noi dupa polemie. Alte lucruri pre bucurossu. Se tocmira cele-a la cari binevoisi a ne face atenti. — Amicului in Arado: Pofimu! — A-Z. c: 158.